Vergadering van de EUREGIO-raad op **21 juni 2024** | 15.40 – 17:30 uur | LernWerk Bocholt
Voorzitter: Joris Bengevoord | Aanwezig: zie presentielijst

Verslag EUREGIO-raad

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
1.	**Opening en begroeting**		
	- Goedkeuring van de agenda	De voorzitter Joris Bengevoord opent de vergadering om 15:40 uur. De burgemeester van Bocholt, Thomas Kerkhoff, begroet de aanwezigen.	Goedkeuring van de agenda
2.	**Goedkeuring van het verslag van de vergadering d.d. 15 maart 2024**		
		Naar aanleiding van de in de vorige EUREGIO-raadsvergadering door meerdere raadsleden geuite wens om beter te worden geïnformeerd over de participatiemogelijkheden voor gremiumleden deelt Christoph Almering mee dat in de volgende raadsvergadering een workshop over dit onderwerp zal worden gehouden. Qua tijdplanning zal deze plaatsvinden tussen het interfractionele vooroverleg en de fractievergaderingen. De duur zal ca. 45 minuten bedragen. In de workshop zal het gaan over de manieren waarop raadsleden eigen thema's in de raad kunnen inbrengen.	Unanieme goedkeuring van het verslag
3.	**Lezing: "Grensoverschrijdende coördinatie bij windenergieprojecten"**		
		Twee inhoudelijke presentaties door ➢ Aafke Volkers, Vattenfall, en ➢ Alexandra Busse, NEE NRW. Ludwig Reichert merkt op dat in Kreis Steinfurt een app wordt gebruikt die voor burgers inspraak tegen plannen voor windenergieprojecten mogelijk maakt. Hij vraagt of via deze route ook aan Nederlandse burgers de mogelijkheid tot inspraak wordt geboden. Dr. Ansgar Hörster (EuVP) merkt als vertegenwoordiger van een goedkeurende overheidsinstantie op dat de presentaties veel duidelijkheid hebben verschaft, ook	De presentaties zijn als bijlage toegevoegd

Verslag:
Marie-Lou Perou

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
		over het windenergieproject Südlohn-Oeding en onder meer over de vraag waar het probleem ligt. De Nederlandse en Duitse politiek hebben verschillende opvattingen over de uitbreiding van installaties voor windenergie. Veel is vergelijkbaar, echter op enkele punten geeft het Duitse recht een doorslaggevende voorkeur aan uitbreiding. De goedkeurende instanties zijn hieraan gebonden. Daarnaast is er een tijdgerelateerd dilemma. Veel lokale/regionale overheden hebben in het verleden grondig nagedacht over de uitbreidingslocaties. Rechtbanken hebben deze aanpak echter verworpen. Een lokale/regionale overheid dient, wanneer er geen grondslag voor afwijzing is, akkoord te gaan met een door de investeerder gekozen locatie. Doet de overheid dat niet, dan is deze verplicht een schadevergoeding te betalen. Verder laat Dr. Hörster weten begrip te hebben voor de Nederlandse tegenstanders van windenergie waar het windenergieprojecten in de directe nabijheid van de grens betreft. Ook hij vindt het in de euregionale context onacceptabel wanneer Nederlandse burgers minder rechtsbescherming zouden genieten dan Duitse burgers. Bij plannen in de directe nabijheid van de grens zouden zij dezelfde rechten moeten hebben. Zijn inschatting is dat het niet zal lukken alle aspecten voor Duitsland en Nederland in gelijke mate en op redelijke wijze te regelen, niet alleen waar het windenergieprojecten betreft maar ook op veel andere gebieden, bijvoorbeeld bij de problemen rond de aanschaf van 49-euro-tickets. De EUREGIO zou altijd maximale rechtvaardigheid en transparantie voor beide zijden van de grens moeten nastreven. Dit geldt ook voor de mogelijkheden financieel deel de nemen aan windenergieplannen voor aanwonenden aan beide zijden van de grens, die wellicht nog voor verbetering vatbaar zijn. Joost van Oostrum (Fractie zonder Grenzen) benadrukt dat de Nederlandse burgers niet benadeeld zouden mogen worden. In Nederland geldt strengere wetgeving voor de uitbreiding van windenergie. In dit verband heeft in Nederland in het bijzonder de bescherming van natuurgebieden een hoger gewicht. Het zou getuigen van een hoge mate van bereidheid tot grensoverschrijdende afstemming	

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
		en samenwerking wanneer in de directe nabijheid van de grens steeds de strengste regelgeving zou worden toegepast. In het afwegingsproces over windenergieplannen zou ook met de Nederlandse wetgeving rekening moeten worden gehouden. Nicolien Boekhoudt (PvdA-SPD) refereert aan de presentatie van Alexandra Busse. In Nederland is het gebruikelijk dat in de aanloop naar planontwikkeling in ruime mate participatie en burgerinspraak plaatsvinden. In haar waarneming is dit in Duitsland kennelijk niet het geval. Het is belangrijk dat aan de Nederlandse zijde duidelijk wordt uitgelegd hoe het Duitse systeem werkt. Ook door dergelijke informatieverstrekking en uitleg kan wederzijds vertrouwen worden bewerkstelligd. Alexandra Busse reageert door erop te wijzen dat het Duitse systeem ook voor Duitsers ingewikkeld is. In de aanloop naar planontwikkeling vindt in Duitsland aanvankelijk veel op de achtergrond plaats. Soms krijgen burgers al wat mee maar de informatie is op dat moment vaak nog prematuur en in sommige gevallen bij de lokale en regionale overheden nog niet bekend. De bepaling van het geschikte moment om informatie te verstrekken en burgers in het proces te betrekken is een moeilijke evenwichtsoefening. Burgerparticipatie verloopt in Duitsland vooral informeel. Zodra de plannen enigszins concreet beginnen te worden heeft ook een lokale/regionale overheid vaak nog maar weinig speelruimte. Financiële burgerparticipatie, die sinds begin 2024 in het kader van de wet hernieuwbare energie mogelijk is, is voor NRW en Niedersachsen iets nieuws. Hoe burgers deel kunnen nemen dient op lokaal niveau in overleg met de investeerders te worden bepaald. Judith Tenbusch (provincie Gelderland) vraagt hoe de locaties voor windenergieplannen worden vastgesteld en of er regelgeving betreffende de milieueffecten bestaat.	

Verslag:
Marie-Lou Perou

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
		Alexandra Busse geeft uitleg over de definitie van de uitgesloten gebieden volgens de Duitse regelgeving. Dr. Ansgar Hörster (EuVP) vult aan dat er sinds ca. 2 jaar geen effectief bestemmingsplan is. Dit vormt een dilemma. De lokale/regionale overheden moeten daardoor goedkeuring verlenen wanneer geen formele belemmeringen aanwezig zijn. De sturende invloed door lokale/regionale overheden functioneert aldus niet meer, zo ook bijvoorbeeld bij het plan Südlohn-Oeding. Joris Bengevoord verzoekt de aanwezige burgers hun vragen aan de EUREGIO te sturen. Het EUREGIO-secretariaat zal dan trachten deze vragen te beantwoorden. Bovendien zal de EUREGIO alle geïnteresseerden en betrokkenen via de website www.euregio.eu op de hoogte houden en informatie geven over de vraag hoe de procedures binnen de betreffende nationale systemen verlopen. Chiel Stemerdink (Fractie zonder Grenzen) geeft aan dat windturbines aan de grens een omvangrijk thema vormen, ingewikkeld maar ook interessant. Maar ook wijst hij erop dat het Nationaal Landschap Winterswijk van grote betekenis is en het waard is om te beschermen. Om de natuur te beschermen zijn aan Nederlandse zijde veel bouwplannen niet uitvoerbaar. Dit is de reden dat de gemeenteraad van Winterswijk zich unaniem heeft uitgesproken tegen de bouw van windturbines in de directe nabijheid van de grens of in de buurt van beschermde natuurgebieden. Des te groter waren de verwondering en de zorgen van de Winterswijkers toen zij hoorden over de plannen om aan Duitse zijde, direct aan de grens windturbines te bouwen. Deze geplande uitbreiding heeft concrete gevolgen voor de aanwonenden aan Nederlandse zijde. Zo kan men bijvoorbeeld in de windschaduw van de turbines geen huizen bouwen. Verder merkt hij op dat in dit kader aanwonenden aan Nederlandse kant op dezelfde wijze worden behandeld als die aan Duitse zijde. De vraag is of dit wel zinvol is. In Nederland heeft men andere opvattingen over de inrichting van het	

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
		landschap dan in Duitsland. Op dit moment heeft de minder strenge Duitse wetgeving die geldt voor de geplande uitbreiding van installaties voor windenergie ook invloed op Nederland. Hierdoor zou naar zijn opvatting de Nederlandse soevereiniteit wellicht onder druk kunnen komen te staan. Volgens het Espoo-verdrag had al in 2022 met de Nederlandse buren over dergelijke plannen moeten worden gecommuniceerd. Dit is niet gebeurd. De EUREGIO is niet bevoegd besluiten te nemen over windenergieplannen. Als oudste grensoverschrijdende samenwerkingsverband dient men op dit punt echter intensief grensoverschrijdend samen te werken. Wanneer de politiek de zorgen van de betrokken burgers serieus neemt is het noodzakelijk dat op korte termijn goede afstemming plaatsvindt. De leden van de EUREGIO-raad zouden hun netwerken in Berlijn en Den Haag moeten gebruiken om tot een vlotte oplossing te komen. Als buren zouden wij geen strijd moeten voeren vanwege het feit dat wij ons Nederlandse Nationale Landschap willen beschermen.	
4.	**Mededelingen**		
4a	*Stand van zaken "Infrastructuur en mobiliteit"*		Kennisname
4b	*Arbeidsmarkt / GrensInfoPunt EUREGIO*	Ton ten Vergert (EuVP) vraagt wat de oorzaak is dat minder mensen uit Duitsland in Nederland werken dan andersom. Hij doet het verzoek aan de EUREGIO om samen met de MONT-steden (Münster, Osnabrück, Netwerkstad Twente) te onderzoeken waaraan dit ligt. Indien dit een trend is, gaat dit rechtstreek in tegen de visie over de grensoverschrijdende mobiliteit.	Kennisname
4c	*Stand van zaken Memorandum Oost-Nederland Münsterland*		Kennisname

Verslag:
Marie-Lou Perou

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
4d	*Stand van zaken Interreg-project "Euregionaal Netwerk Arbeidsmigranten"*		Kennisname
4e	*Stand van zaken Interreg-aanvraag "Ondermijning"*		Kennisname
4f	*Europese week van regio's en steden in Brussel: Planning 2024*		Kennisname
5.	**Dagelijks Bestuur**		
5a	*Bericht vanuit het Dagelijks Bestuur*		
5b	*Vragen en suggesties uit de fracties*	Ton ten Vergert (EuVP) meldt dat vanwege de EK er veel aandacht is voor het Deutschlandticket. Dit ticket is geldig vanaf c.q. tot Enschede en Hengelo, hetgeen te prijzen is. Hij stelt voor te onderzoeken welke stappen nodig zijn om te komen tot een EUREGIO-ticket. Christoph Almering antwoordt dat in de Euregio Maas-Rijn een vergelijkbaar ticket wordt aangeboden. Hij merkt op dat het helaas nog niet mogelijk is met een Nederlands IBAN een Deutschlandticket aan te schaffen.	Het EUREGIO-secretariaat zal nagaan of en in welke vorm een EUREGIO-ticket haalbaar is en zal het gesprek aangaan met de Deutsche Bahn om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn. Eventueel kan worden nagegaan welke best practices in andere regio's bestaan waarvan wij voor het EUREGIO-gebied kunnen leren. Over de voortgang zal in de volgende EUREGIO-raadsvergadering worden bericht.
6.	**Bericht uit de commissies**		
6a	*Bericht uit de commissie-vergaderingen*		Kennisname

Verslag:
Marie-Lou Perou

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
		Prof. Josef Gochermann (EuVP) maakt de balans op van de commissievergaderingen. Hij vindt het zeer positief dat deze op externe locaties in de EUREGIO hebben plaatsgevonden, zoals de vergadering van de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” bij het ROC in Hengelo. Joost van Oostrum bericht dat de vergadering van de commissie “Duurzame Ruimtelijk Ontwikkeling” bij Twence is gehouden. Twence werkt op het gebied van afvalverwerking samen met de Stadtwerke Münster. Hij brengt nog eens onder de aandacht dat de EUREGIO-raad zich het afgelopen jaar heeft uitgesproken voor duurzame oplossingen op het gebied van grensoverschrijdende afvalverwerking. De commissieleden hebben nu op locatie gezien wat Twence op dit gebied verricht. Nicolien Boekhoudt bericht vanuit de commissie “MOZER – Maatschappelijke Ontwikkeling” die heeft vergaderd in de Klinikum Osnabrück. De commissie heeft daarbij meer informatie over het functioneren van de samenwerking met het Medisch Spectrum Twente gekregen. Dinand de Jong vult aan dat volgens de subsidiecriteria van het Interreg-kleineprojectenfonds gezondheid een speerpuntthema is, maar dat er op dit gebied nog maar weinig projecten zijn. Met de Klinikum Osnabrück is besproken dat zij supporting partner zullen worden in een geschikte projectaanvraag.	
6b	*Naambordje “EUREGIO-gemeente*	Christoph Almering deelt ter toelichting op het idee van een bord “EUREGIO-gemeente” mee dat het hier gaat om een voorstel vanuit de EuVP-fractie. Prof. Josef Gochermann (EuVP) merkt op dat het besluitvoorstel aangepast moet worden. Het gaat er niet om de aangesloten gemeenten “op te roepen” een dergelijk bord naast hun plaatsnaambord te plaatsen, maar om hen daartoe uit te nodigen. Hij zou graag zien dat het EUREGIO-secretariaat een professioneel bord ontwerpt. Daarna kan dan overleg plaatsvinden over de verdere aanpak.	De EUREGIO maakt enkele ontwerpen en presenteert deze binnenkort aan het Dagelijks Bestuur.

Verslag:
Marie-Lou Perou

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
		Frank Aaldering (Fractie zonder Grenzen) meldt dat zijn gemeente, Oude IJsselstreek, lid is van twee euregio's en al een bord van de Euregio Rijn-Waal heeft. Hij vindt daarom overleg zinvol, ook tussen de twee aan elkaar grenzende euregio's.	
6c	*Bevestiging benoeming nieuwe leden en plaatsvervangende leden van EUREGIO-commissies "Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling", "MOZER-Maatschappelijke Ontwikkeling" en "Economie en Arbeidsmarkt"*		De EUREGIO-Raad bevestigt de benoeming van de volgende (plv.) commissieleden: ➢ Udo Schneiders (Kreis Steinfurt) en Thomas Köhler (Stadt Münster) als leden en Ed van 't Erve (gemeente Enschede) als plaatsvervangend lid van de commissie "Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling", ➢ Nicolien Boekhoudt als plaatsvervangend lid van de commissie "MOZER – Maatschappelijke Ontwikkeling", ➢ Fred Rijkens (Hof van Twente) als lid en Robert Giddens (Landkreis Osnabrück) als plaatsvervangend lid van de commissie "Economie en Arbeidsmarkt", ➢ Paul Hilferink (gemeente Doetinchem) als lid van de commissie "MOZER – Maatschappelijke Ontwikkeling".

Verslag:
Marie-Lou Perou

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
7.	**EUREGIO Youth**		
7a	*Nieuwe projectcoördinator*	Milou Vaartjes stelt zich voor. Zij geeft een toelichting op de plannen voor het lopende jaar zoals Youth Battle, Labs en Council. Er zal binnenkort een strategische bijeenkomst worden gehouden waarin het zal gaan om groei, integratie en positionering van Youth.	Kennisname
7b	*Mentoren-model*		De EUREGIO-raad stemt unaniem in met het mentoren-model voor EUREGIO Youth. De volgende raadsleden hebben zich in de vergadering als mentoren aangemeld: ➢ Ton ten Vergert (EuVP), cluster 3 ➢ Prof. Josef Gochermann (EuVP), cluster 4 ➢ Frank Aaldering (Fractie zonder Grenzen), cluster 7 ➢ Dr. Ansgar Hörster (EuVP), cluster 7 ➢ Susanne van den Beukel (Fractie zonder Grenzen), cluster 2 ➢ Nicolien Boekhoudt (PvdA-SPD), cluster 1
8.	**Ontwikkeling zone Gronau/Glanerbrug**		
			Kennisname
9.	**Interreg VI Kleineprojectenfonds (KPF)**		

Verslag:
Marie-Lou Perou

Nr.	Agendapunt	Discussie / opmerkingen / vragen	Besluit en beoogde maatregelen (door)
9a	*Stand van zaken algemeen*	Dietrich Aden (EuVP) vraagt of de EUREGIO meer middelen voor pr-activiteiten kan vrijmaken zodat ook sportclubs e.d. op de hoogte worden gebracht van de mogelijkheden die het kleineprojectenfonds biedt. Christoph Almering antwoordt dat de middelen voor de https://www.euregio.eu/subsidie/tot-25000-euro/ (750 euro subsidie) voor het onderdeel People-to-People voor de komende jaren al zijn uitgeput. Het is niet mogelijk middelen te verschuiven van de ene naar de andere prioriteit. De Interreg-partners zetten zich momenteel echter in om nieuwe subsidiemogelijkheden voor het onderdeel People-to-People te vinden.	Kennisname
9b	*Stand van zaken projecten*		Kennisname
10.	**Interreg VI**		
10a	*Stand van zaken Interreg VI-projecten*		Kennisname
10b	*EU-middelenverdeling*		Kennisname
10c	*Overzicht over de vergaderdata van de gremia*		Kennisname
11.	**Rondvraag**		
		De voorzitter sluit de vergadering om 17:30 uur.	

Get.: C. Almering, directeur-bestuurder

Verslag:
Marie-Lou Perou

Windenergie in Nederland

Beleid, procedures en regelgeving

EUREGIO 21-06-2024

Aafke Volker - Vattenfall

NedZero

Kort: Energietransitie NL / Kurz: Energiewende NL

2015 – Klimaatakkoord Parijs, doelen 2050 / Klimaabkommen Paris

2019 – Nationaal Klimaatakkoord / Nationales Klimaabkommen

2020 – Klimaatwet / Klimaschutzgesetz

- 30 RES-regio's / 30 RES-regionen
- Afspraken/Absprachen: 35 TWh zon en wind in 2030
- Ambities/Ambitionen: 55 TWh in 2030

2022 – NL verhoogt doelstelling van 49% -> 55% CO2-reductie in 2030

NL erhöht Ziel von 49 % -> 55% CO2-Senkung in 2030

Kaart / Landkarte: 30 RES-regio's

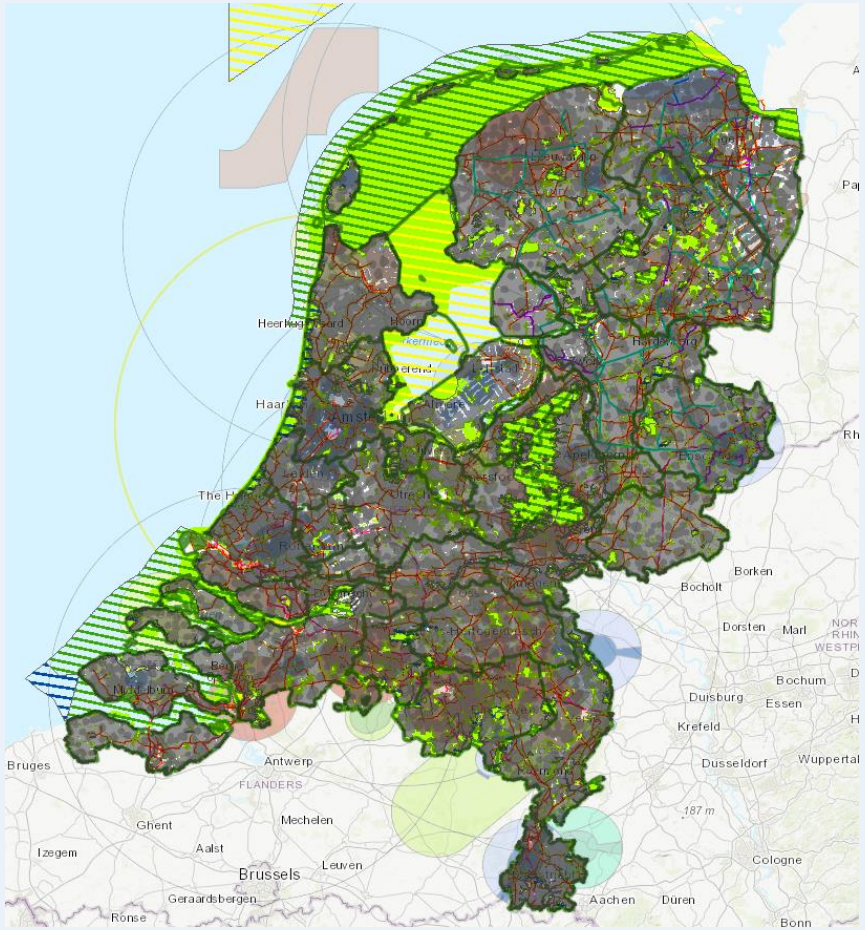
Confidentiality: C1 - Public

Bijdrage Wind op Land/ Beitrag Onshore Wind

- Nu ca. 20 TWh Wind op land
  Jetzt ca. 20 TWh Wind auf dem Land
- Doel van 35 TWh hernieuwbaar op land in 2030 is haalbaar, Steefdoel RES: 55 TWh komt niet in zicht;
  Ziel 35 TWh erneuerbare Energie auf Land in 2030 ist realisierbar
  Angestrebtes Ziel RES: 55 TWh ist absehbar
- Klimaatdoelen Parijs voor 2050 moeten nog uitgewerkt
  Klimaziele Paris für 2050 müssen noch ausgearbeitet werden
- Energieconsumptie wordt flink groter dan eerder aangenomen
  Energieverbrauch wird viel höher als erst angenommen

Beperkingen bij realisatie / Einschränkungen bei Realisierung:

- Ruimtegebrek / Wenig Raum
- Netcapaciteit / Wiederaufnahmekapazität

Confidentiality: C1 - Public

Bevoegd gezag / Zuständige Behörde

Wie bevoegd gezag is hangt af van de omvang van een windproject

Wer die zuständige Behörde ist, hängt von der Größe eines Windprojekts ab

- **0-5 megawatt (MW)**: Gemeente / Gemeinde (“Omgevingsplan”/ Flächennutzungsplan)
- **5 tot 100 MW**: Provincie / Provinz (“Projectbesluit” / Projektbeschluss)
- **100+ MW:** Rijk / National (“Rijksinpassingsplan” / “Nationaler Flächennutzungsplan”)

Confidentiality: C1 - Public

Van plan tot project / Von Plan bis Projekt

27/06/2024

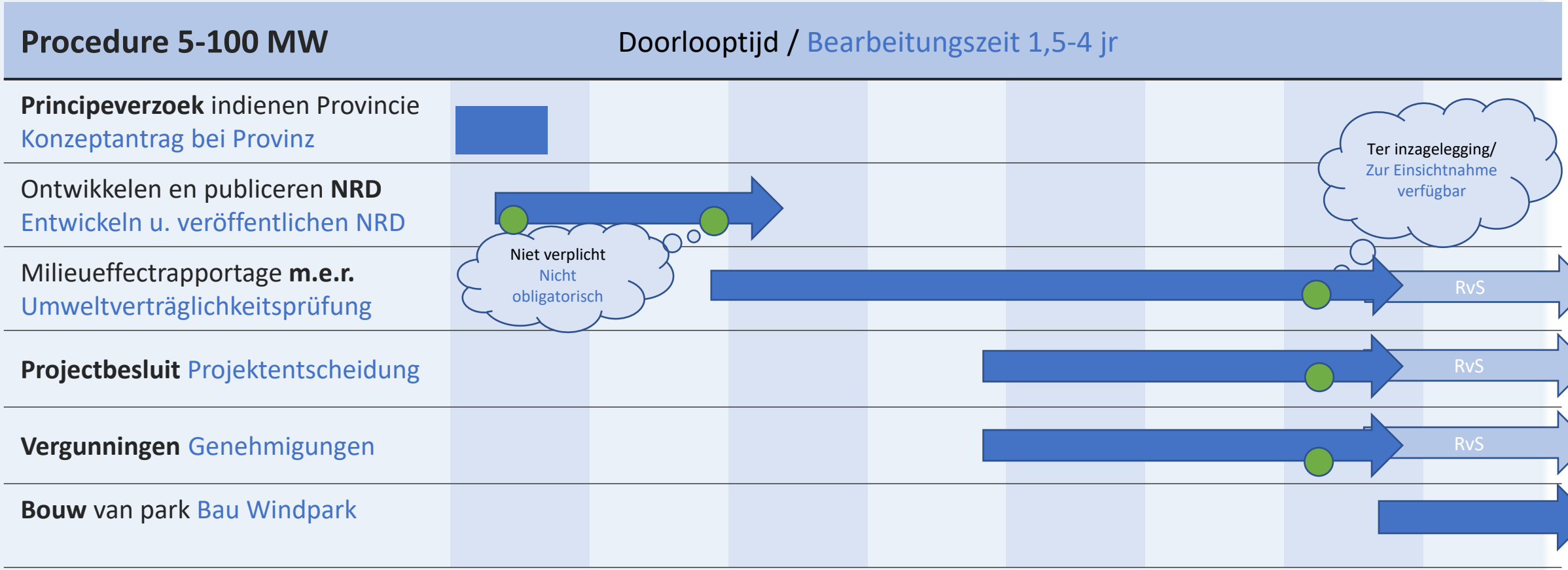
Haalbaarheid Machbarkeit (ca. 1-5 jr / J.)

Planvorming (ca. 1,5 tot 4+ jr) / Planung (ca. 1,5 – 4+ J.)

Contracting (ca. 1-2 jr)
Auftragsvergabe (ca. 1-2 J.)

Confidentiality: C1 - Public

Project planning Projektplanung

= Informeren/betrekken omgeving Informieren / Umgebung mit einbeziehen

Confidentiality: C1 - Public

Normen en regels / Normen und Regeln

Geluid / Lautstärke

Tot 2021:

47 Lden – 41 Lnight

~400-500m afstand
Abstand

Verwacht vanaf 2025
Erwartet ab 2025:

45 Lden – 41 Lnight

~500-600m afstand
Abstand

Veiligheid / Sicherheit

Certificering
Zertifizierung

Richtlijnen externe veiligheid Richtlinien externe Sicherheit

Minimaliseer overlast / Belastung

Slagschaduw
Schlagschatten

Verwacht vanaf 2025
Erwartet ab 2025:

Max. 6u/jr stunde/jr,
max 20 min/dg min/tag

2x tiphoogte afstand

Abstand Spitzenhöhe??

Landschaftliche Einbettung

Zo goed mogelijk in het landschap passen

So gut wie möglich in die Landschaft einbetten

Flora & Fauna

Voldoet aan **Wet Natuurbescherming**
Übereinstimmend mit Umweltschutzgesetz

Habitat- en Vogelrichtlijn

Habitat- und Vogelrichtlinie

392 beschermde **Natura 2000-gebieden**

392 Gebiete geschützte Natura 2000-Gebiete

Vliegverkeer Flugverkehr

Voorkom **radarverstoring**
Radarstörung vermeiden

Obstakelverlichting / Hindernisbefeuerung
150m+

Hoogtebeperkingen
Höheneinschränkungen

Laagvliegzones

Tiefflugzonen

Confidentiality: C1 - Public

Overweging Uberlegung

Turbines worden steeds groter, tot wel 250/300m tip
- Grotere rotor = groter oppervlak = meer energie
- 80% energie uit buitenste 20% van de rotor

Punten van aandacht bij nieuwe windparken op grens:
- Visuele impact (van verder zichtbaar)
- ‘Windconcurerentie’ door windafvang & turbulentie (potentiele opbrengstverliezen)
- minder flexibiliteit in plaatsingsruimte

=> Vroegtijdige transparantie planvorming
=> Samenwerking en/of clusteren bij windparken op de grens wordt belangrijker
=> Omgeving betrekken wordt steeds belangrijker

Confidentiality: C1 - Public

Overweging Überlegung

Die Turbinen werden immer größer, bis zu 250/300 m Spitze
- Größerer Rotor = größere Oberfläche = mehr Energie
- 80 % Energie aus den äußeren 20 % des Rotors

Aufmerksamkeitspunkte für neue Windparks an der Grenze:
- Visuelle Wirkung (von weitem sichtbar)
- "Windkonkurrenz" durch Windeinfang und Turbulenzen (potenzielle Ertragsverluste)
- Weniger Flexibilität bei der Platzierung

=> Frühzeitige Transparenz in der Planung
=> Zusammenarbeit und/oder Clusterbildung in Windparks an der Grenze wird wichtiger
=> Die Einbeziehung der Umwelt wird immer wichtiger

Confidentiality: C1 - Public

Suggesties Vorschläge

Doel: Soepel doorlopen van ruimtelijke procedures duurzame energie projecten NL/DE

1) Vroegtijdige politieke/bestuurlijke internationale afstemming bij **ruimtelijke beleidsvorming**
2) Vroegtijdige afstemming bij opstarten **projectprocedures**
   a. Politiek
   b. Initiatiefnemers / interregionaal windpark ontwerp
   c. Omgeving
3) Uitwisseling van **milieutechnische onderzoeken** en **juridische kaders** bij windplannen tegen de grens
4) Minimaliseer **regeldruk** door alleen regels toe te passen die direct relevant zijn
   a. Overweeg buiten werking stelling van Tractaat van Meppen ikv windprojecten
5) Een **structuur** om bovenstaand proces te faciliteren

Confidentiality: C1 - Public

Suggesties Vorschläge

Ziel: Reibungsloser Ablauf der räumlichen Verfahren für erneuerbare Energieprojekte NL/DE

1) Frühe politische/administrative internationale Koordinierung in der **Raumordnungspolitik**
2) Frühzeitige Koordination zu Beginn des **Projektverfahren**
   a. Politik
   b. Initiatoren / Überregionale Windparkplanung
   c. Umwelt
3) Austausch von **Umweltstudien und rechtlichen Rahmenbedingungen** für Windpläne in Grenznähe
4) Minimieren Sie den **regulatorischen Aufwand**, indem Sie nur Regeln anwenden, die direkt relevant sind
   a. Erwägen Sie die Stilllegung von Tractaat van Meppen aufgrund von Windprojekten
5) Eine **Struktur**, die den oben genannten Prozess erleichtert

Confidentiality: C1 - Public

Windenergie in Nederland

Beleid, procedures en regelgeving

NedZero

LEE NRW

Landesverband
Erneuerbare Energien
Nordrhein-Westfalen

WINDENERGIE IN NRW (UND IN GRENZREGIONEN)

Verena Busse

(Referentin für Windenergie & Photovoltaik)

21.06.2024

WWW.LEE-NRW.DE

LANDESVERBAND ERNEUERBARE ENERGIEN NRW E.V. (LEE NRW)

LEE NRW

330 Mitglieder **leden**
Unternehmen, Verbände & Privatpersonen
ondernemingen, organisaties en particulieren

10 Beschäftigte **medewerkers**
Geschäftsstelle in Düsseldorf

Gründung **gestart in**
2009

Gründung der 5 Landesverbände als Vertretung in den Regionen **op regionaal niveau actief sinds**
2017

Ziel **Doel**
100 % EE bis duurzame energiebronnen tot 2045
setzt sich auf Landes- und Bundesebene für den Ausbau der Erneuerbaren Energien ein zet zich regionaal en nationaal in voor de ontwikkeling van duurzame energiebronnen

LANDESVERBAND ERNEUERBARE ENERGIEN NRW E.V. (LEE NRW)

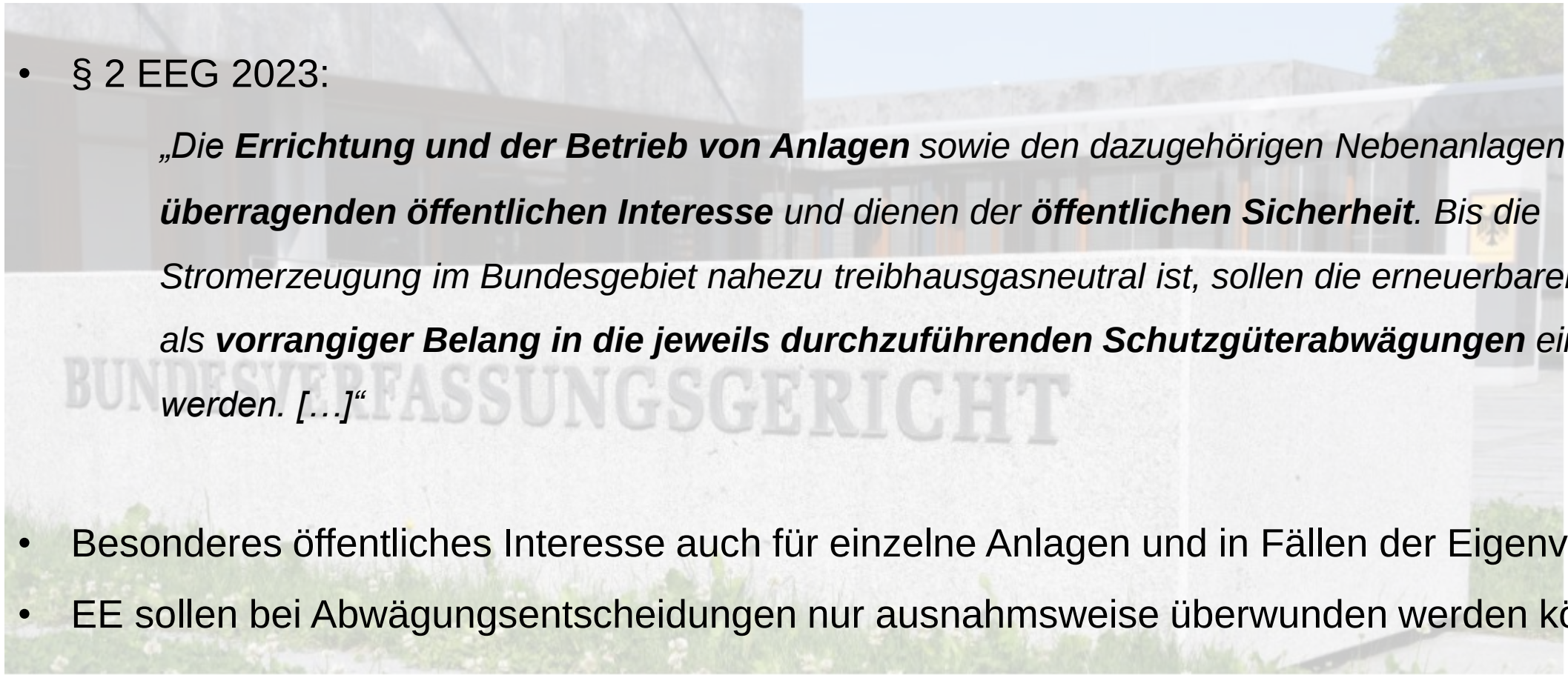
TÄTIGKEITEN - AUFGABENFELDER

AUSBAUSTAND UND ZIELE
STAND VAN ZAKEN EN DOELEN

ERNEUERBARE-ENERGIEN-GESETZ

BESONDERE BEDEUTUNG DER ERNEUERBARE ENERGIEN

- § 2 EEG 2023:

  *„Die **Errichtung und der Betrieb von Anlagen** sowie den dazugehörigen Nebenanlagen liegen im **überragenden öffentlichen Interesse** und dienen der **öffentlichen Sicherheit**. Bis die Stromerzeugung im Bundesgebiet nahezu treibhausgasneutral ist, sollen die erneuerbaren Energien als **vorrangiger Belang in die jeweils durchzuführenden Schutzgüterabwägungen** eingebracht werden. […]“*

- Besonderes öffentliches Interesse auch für einzelne Anlagen und in Fällen der Eigenversorgung
- EE sollen bei Abwägungsentscheidungen nur ausnahmsweise überwunden werden können

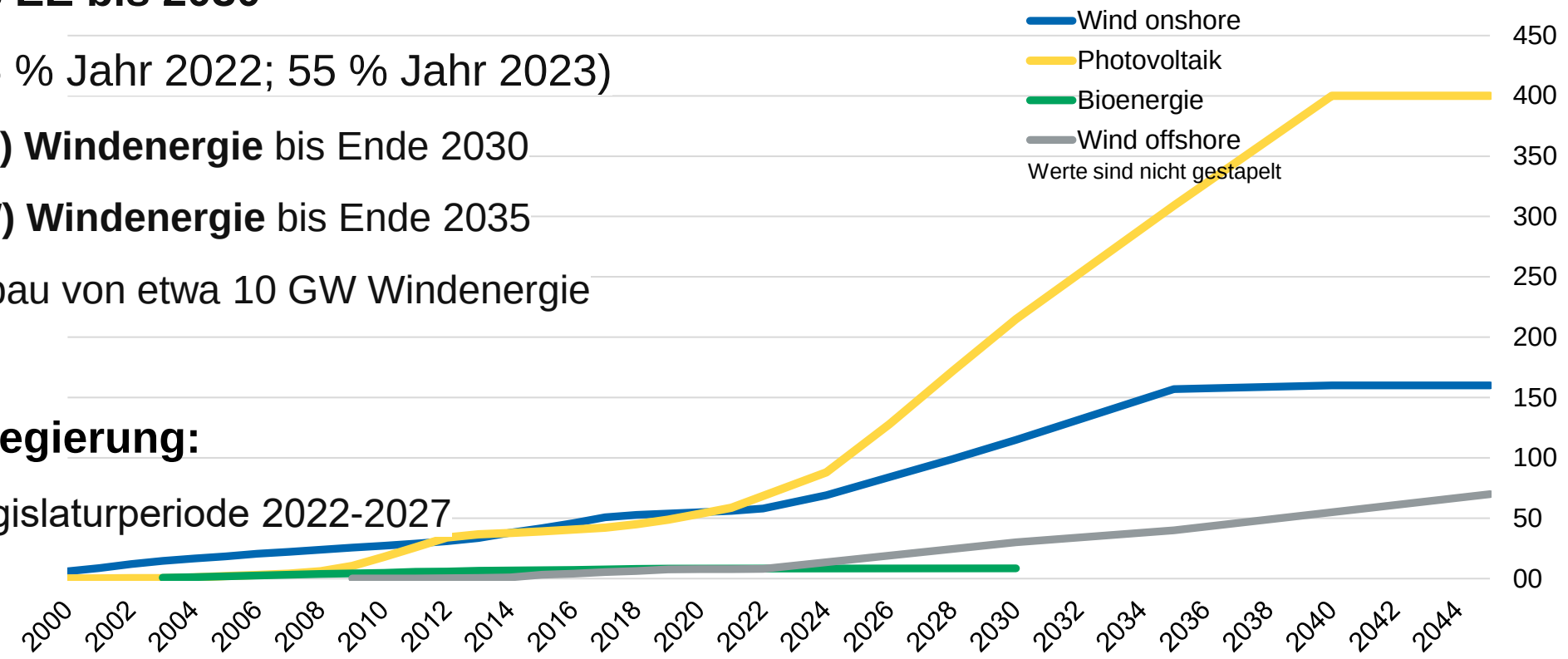
ZIELE UND AUSBAUPFADE (BUND UND LAND) DOELEN EN TIJDLIJNEN (NATIONAAL EN REGIONAAL)

WINDENERGIE

- **Zielvorgaben im EEG 2023 (Bund):**
  - mindestens **80 % EE bis 2030**

    (Vergleich: 46 % Jahr 2022; 55 % Jahr 2023)
  - **115 Gigawatt (GW) Windenergie** bis Ende 2030
  - **157 Gigawatt (GW) Windenergie** bis Ende 2035
  - jährlicher Bruttozubau von etwa 10 GW Windenergie

- **Ziele der Landesregierung:**
  - „1.000 WEA“ in Legislaturperiode 2022-2027

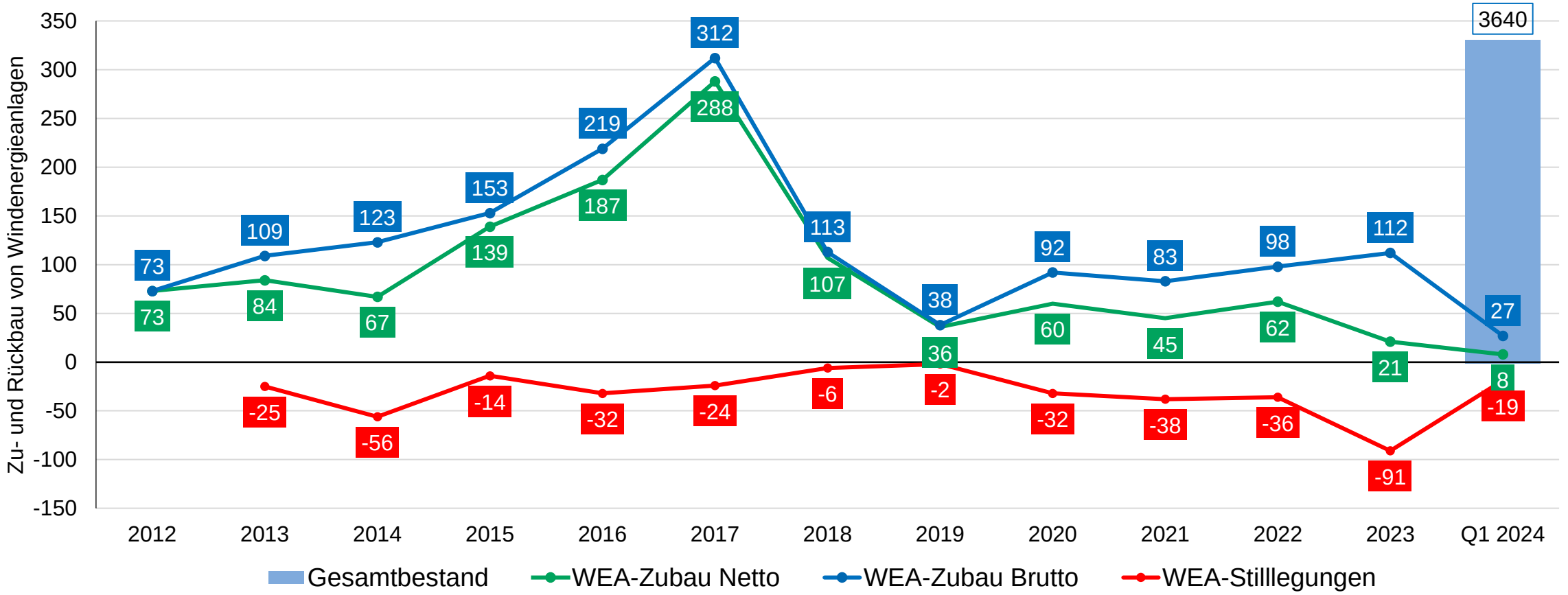
Installierte Leistung und Ausbaupfade nach § 4 EEG

GESAMTBESTAND
TOTAAL PROJECTEN

WINDENERGIE IN NRW: AUSBAUENTWICKLUNG

STAND VAN ZAKEN BOUWONTWIKKELING

ENTWICKLUNG DER **ANLAGENZAHL**

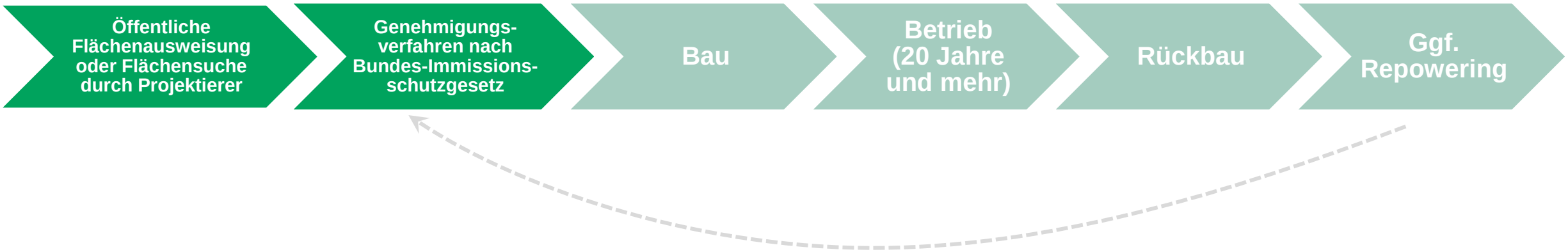

Quelle: Marktstammdatenregister der BNetzA/ Fachagentur Windenergie an Land, Stand 13.05.2024

PLANUNG UND GENEHMIGUNG VON WINDENERGIEANLAGEN
PLANNING EN VERGUNNING VAN WINDTURBINES

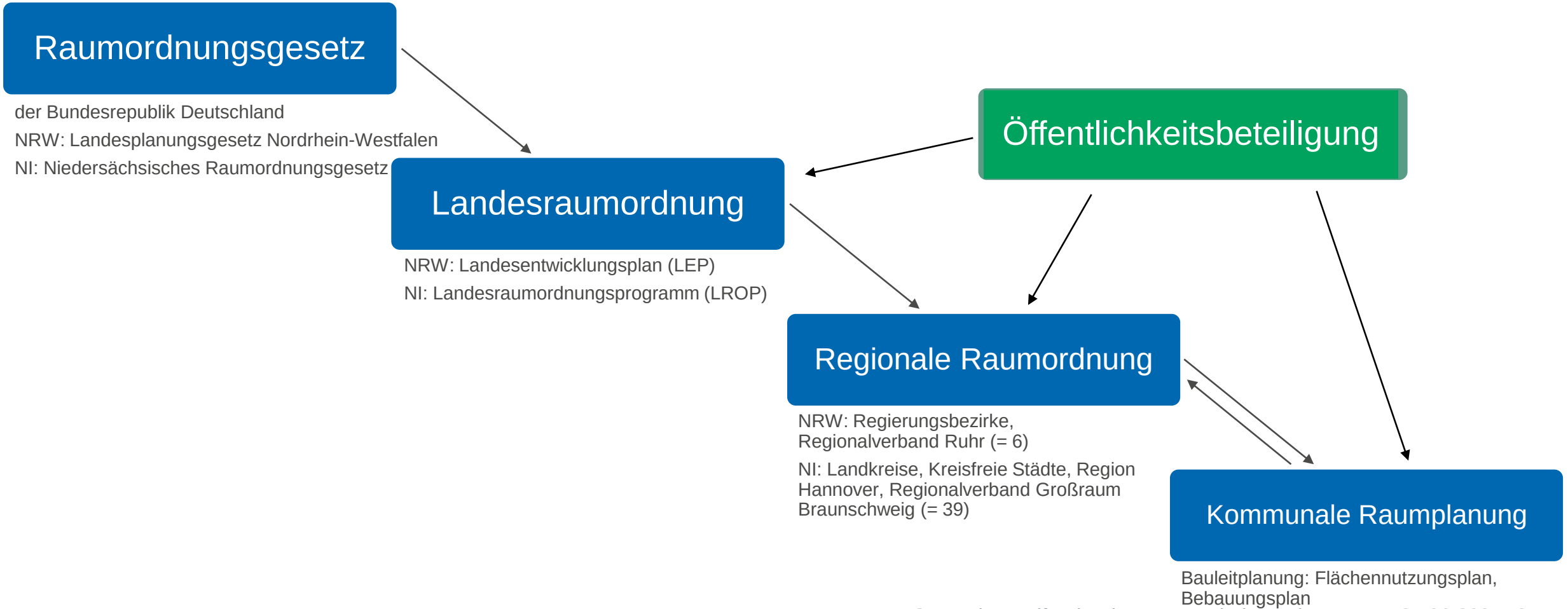
ABLAUF EINES PROJEKTES

WINDENERGIEVORHABEN

FLÄCHENAUSWEISUNG

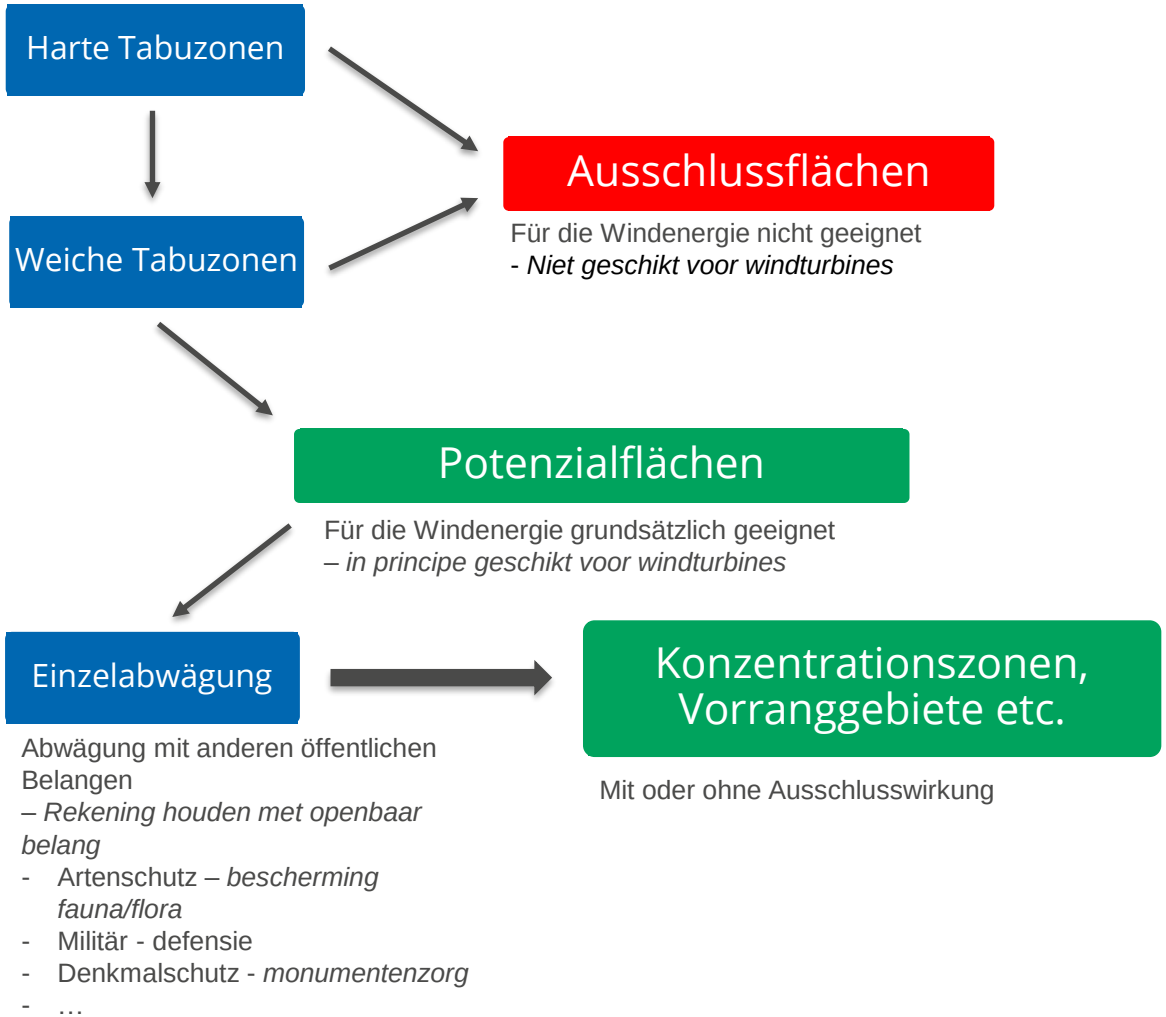
PLANUNGSEBENEN - DEUTSCHLAND

BISHERIGES PLANUNGSSYSTEM

SYSTEEM VOOR PLANNING TOT NU TOE

WINDENERGIE – BAULEITPLANUNG RUIMTELIJKE PLANNING

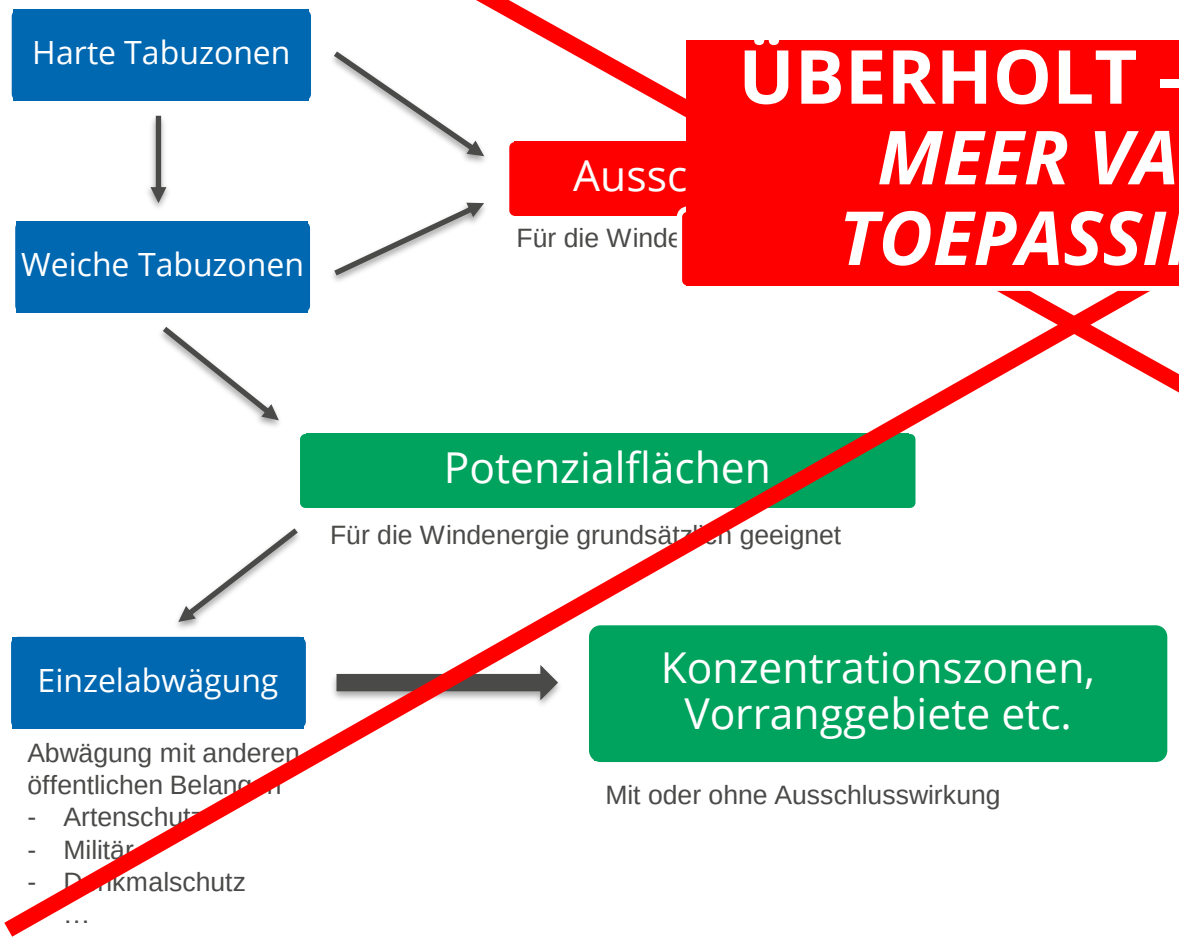

Baugesetzbuch BauGB (alt):
Windenergie ist im Außenbereich privilegiert

→ Rechtsprechung: Windenergie muss substanziell Raum verschafft werden

BISHERIGES PLANUNGSSYSTEM

WINDENERGIE

ÜBERHOLT – *NIET MEER VAN TOEPASSING*

…setzbuch (alt): Windenergie ist im …bereich privilegiert.

→ Rechtsprechung: Windenergie muss substanziell Raum verschafft werden

NEUES PLANUNGSSYSTEM

NIEUW SYSTEEM VOOR PLANNING

WINDENERGIEFLÄCHENBEDARFSGESETZ (WINDBG)

- **Flächenziel** (Deutschland) **2 % bis Ende 2032** (Zwischenziel 1,4 % bis Ende 2027)
- Aufteilung bzw. Flächenbereitstellung nach Potential der Bundesländer:
  1. **NRW: 1,8 %** (61.000 Hektar)
     - LEP u. REP - neu: möglichst simultan statt sukzessiv
  2. Niedersachsen: 2,2 % (1,7 %)
- Entprivilegierung der Windenergie bei Zielerreichung
- „Privilegierung plus“ bei Zielverfehlung
- (Isolierte) Positivplanung der Kommunen weiterhin möglich und gewollt
- statt Ausschlussplanung

UMSETZUNG DES WINDBG

TOEPASSEN VAN DE WET DEELSTAAT

NORDRHEIN-WESTFALEN

Vorziehen des höheren Ziels von 1,8 % auf Ende 2025 (!)

- Festlegung im Landesentwicklungsplan (LEP)

LEP-Änderung ist erfolgt

Umsetzung/ Aufstellung der Regionalpläne (6)

- auf Grundlage einer Potenzialstudie (LANUV)
- Aufteilung in Teilflächenziele für die jeweiligen Planungsregionen
- Unterschiedliche Verfahrensstände

UMSETZUNG WINDBG

TOEPASSEN VAN DE WET DEELSTAAT

NIEDERSACHSEN

Vorziehen des höheren Ziels von 2,2 % auf Ende 2026

Umsetzung durch Regionalplanung

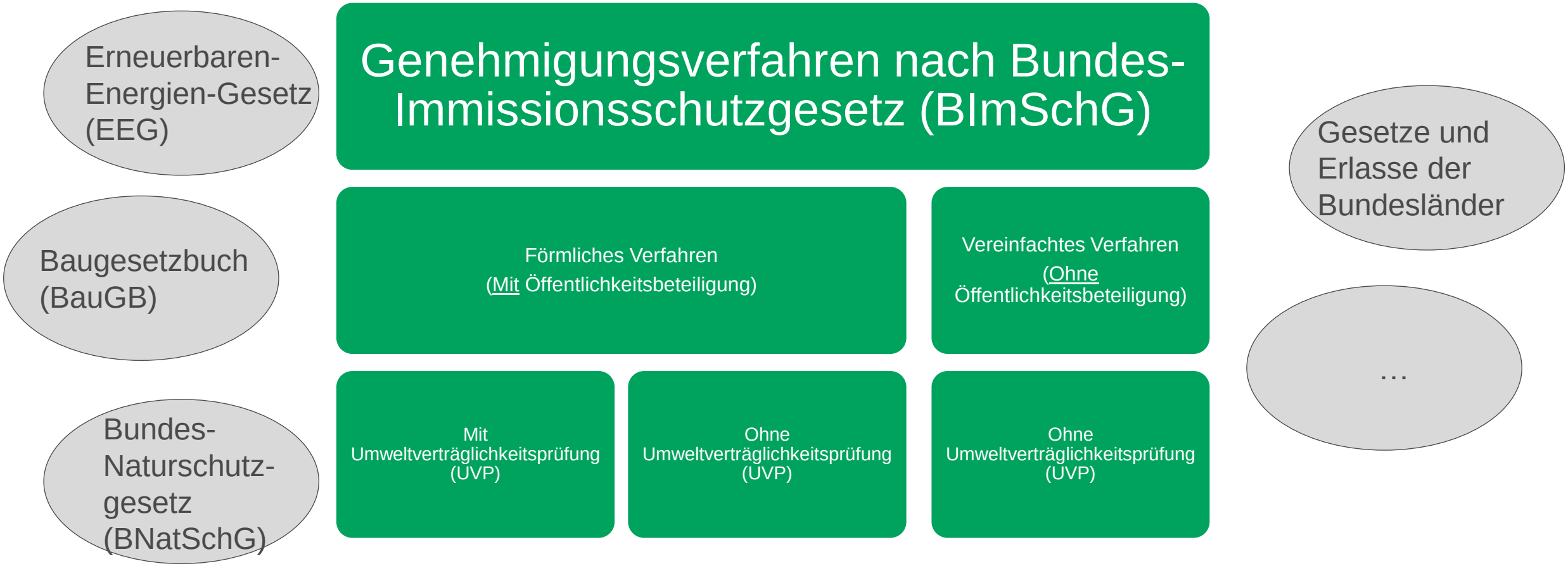
- Aufteilung in Teilflächenziele für die Landkreise/Planungsregionen
- Auf Grundlage einer Potenzialstudie
- Deckelung bei 4 % für Teilflächenziel
- Festlegung durch Gesetz

Stand: Potenzialstudie liegt vor; Gesetzentwurf in Erarbeitung

- Erste RROP bereits in Aufstellung

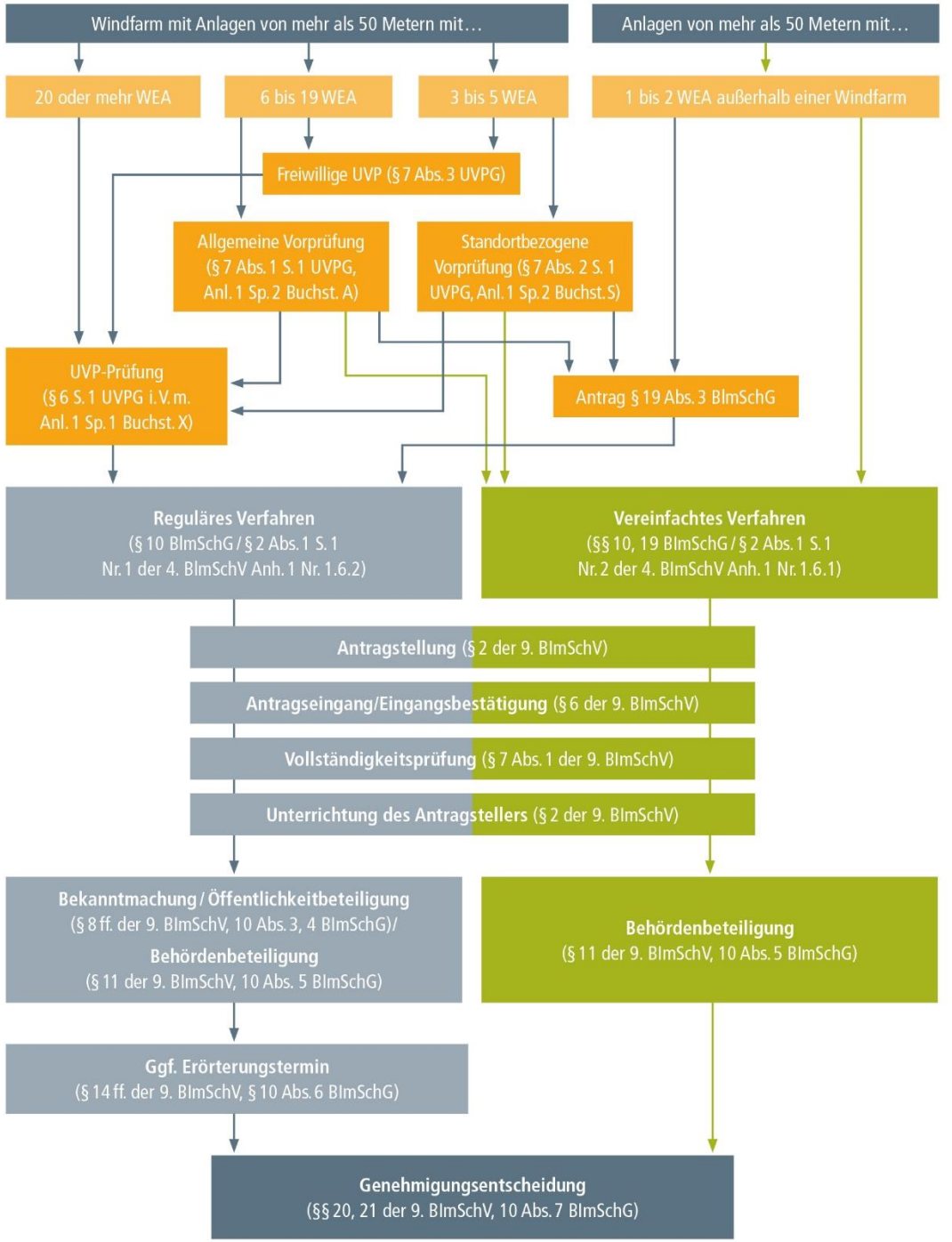
GENEHMIGUNGSVERFAHREN

DEUTSCHLAND

GENEHMIGUNGSVERFAHREN

WINDENERGIE IN DEUTSCHLAND

Quelle: FA_Wind_Grafik_Genehmigungsverfahren_2020.jpg (2480×3508) (fachagentur-windenergie.de)

GRENZREGION
GRENSREGIO

GRENZREGIONEN

NIEDERLANDE – NORDRHEIN-WESTFALEN / NIEDERSACHSEN

- Lange gemeinsame Grenze – *Lange gezamenlijke grens*
- Verschiedene rechtliche Grundlagen – *Juridische basis is verschillend*

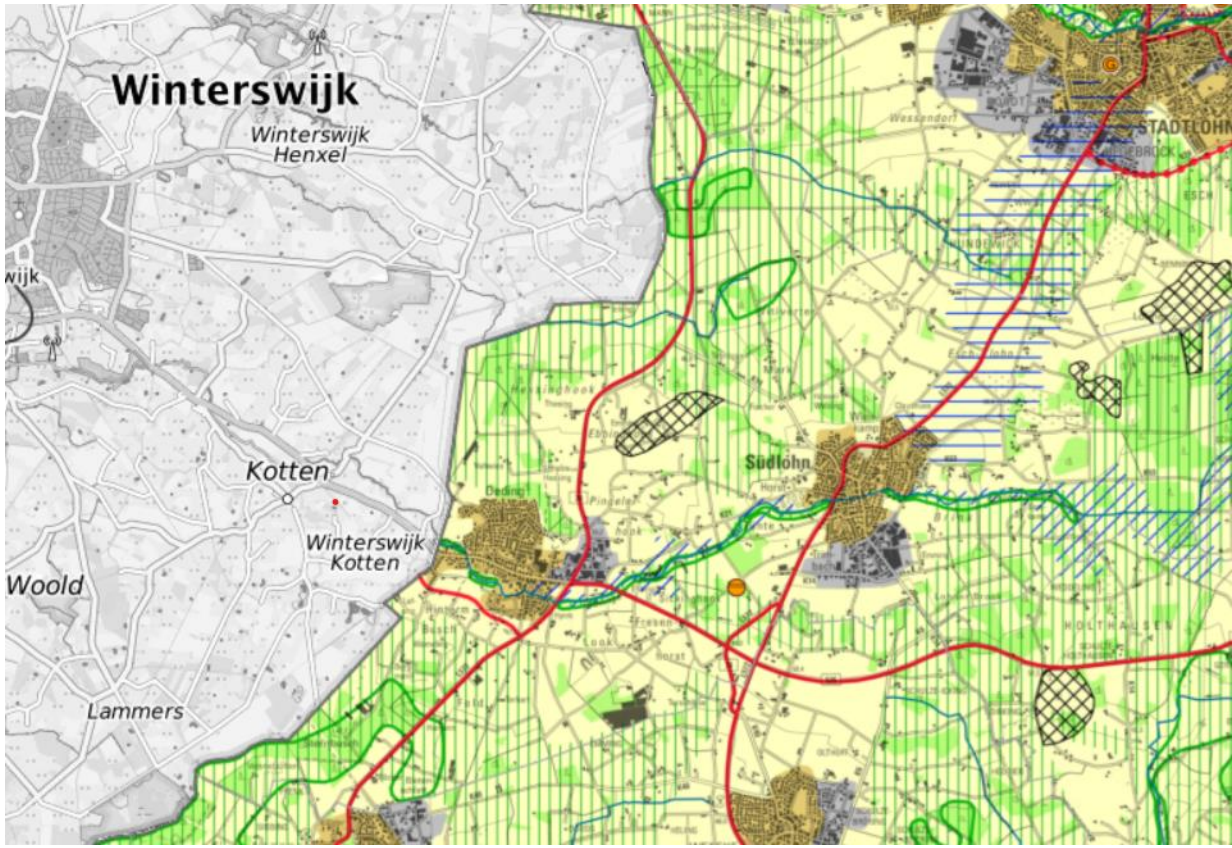

GRENZREGIONEN

NIEDERLANDE - NORDRHEIN-WESTFALEN

Beispiel: Planungen reichen bis zur Grenze – *Planning tot aan de grens*

- z.B. aktuelle Planungen der – *bijv. actuele plannen*
  Stadtwerke Münster in Südlohn (Stadtlohn)
  Grenzregion Winterswijk
- Planung nach nationalem (deutschen) Recht - *Plannen volgens nationaal (Duits) recht*
- Bürgerbeteiligung, Informationen und finanzielle Beteiligung für Deutsche und Niederländer möglich – *Burgerparticipatie, informatie en financiele bijdrage voor Duitsers en Nederlanders mogelijk*

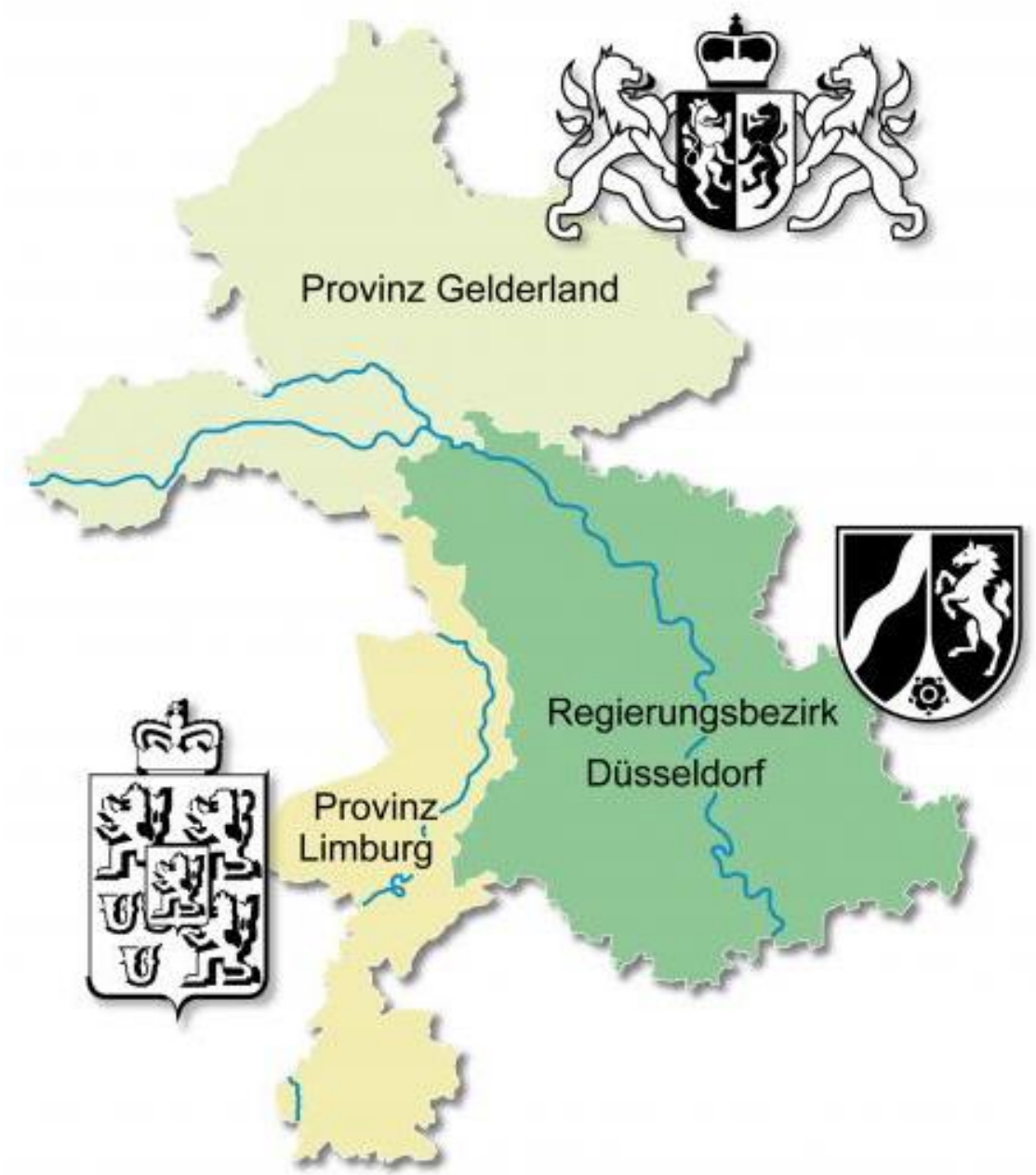
Quelle: Windenergie aus der deutsch-niederländischen Grenzregion - Stadtwerke Münster (stadtwerke-muenster.de)

GRENZÜBERSCHREITENDE ZUSAMMENARBEIT

NIEDERLANDE - NORDRHEIN-WESTFALEN

Abkommen über die Zusammenarbeit auf dem Gebiet der Raumordnung

- 1977 Beschluss der Regierungen des Königreichs der Niederlande und der Bundesrepublik Deutschland
- gegenseitige Konsultationen über Raumordnungsprobleme
- Abstimmung raumbedeutsamer Planungen und Maßnahmen, besonders im Grenzgebiet
- weitere Schnittstellen und Kooperationen mit niederländischen Institutionen in den anderen Dezernaten der Bezirksregierung Düsseldorf
- Regelmäßiger Austausch mit verschiedenen Akteuren zu vielen unterschiedlichen Themen

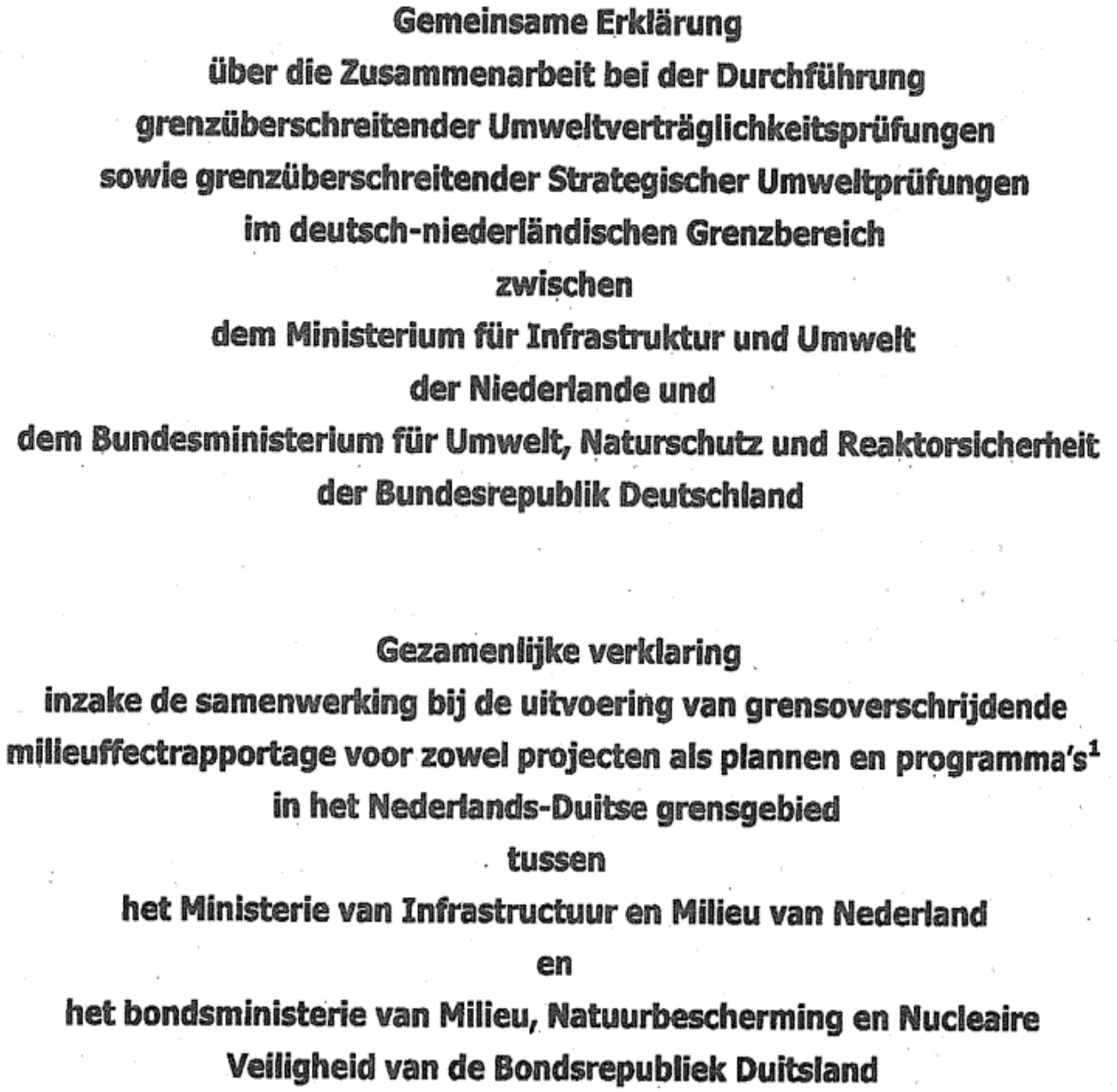

Quelle: Grenzüberschreitende Zusammenarbeit | Bezirksregierung Düsseldorf (nrw.de)

GRENZÜBERSCHREITENDE ZUSAMMENARBEIT

NIEDERLANDE - NORDRHEIN-WESTFALEN

- Regelungen zur Espoo-Konvention
- Gemeinsame Erklärung soll Vollzug durch die Behörden beider Staaten als Hilfestellung dienen
- Keine rechtliche Verbindlichkeit!
- Regelmäßige Benachrichtigungen zu Projekten (bei Vorhaben bis zu 5 km an der Grenze)
- Öffentlichkeit soll in gleicher Weise Möglichkeit zur Stellungnahme haben (Übersetzungen)

Gemeinsame Erklärung
über die Zusammenarbeit bei der Durchführung
grenzüberschreitender Umweltverträglichkeitsprüfungen
sowie grenzüberschreitender Strategischer Umweltprüfungen
im deutsch-niederländischen Grenzbereich
zwischen
dem Ministerium für Infrastruktur und Umwelt
der Niederlande und
dem Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit
der Bundesrepublik Deutschland

Gezamenlijke verklaring
inzake de samenwerking bij de uitvoering van grensoverschrijdende
milieuffectrapportage voor zowel projecten als plannen en programma's[1]
in het Nederlands-Duitse grensgebied
tussen
het Ministerie van Infrastructuur en Milieu van Nederland
en
het bondsministerie van Milieu, Natuurbescherming en Nucleaire
Veiligheid van de Bondsrepubliek Duitsland

Quelle: gemeinsame-erklaerung-zu-grenzueberschreitenden-supuvp (nrw.de)

GRENZÜBERSCHREITENDE ZUSAMMENARBEIT

ZENTRALE PUNKTE DER VEREINBARUNG

1. Abstimmungen zu Planungen und Genehmigungsverfahren

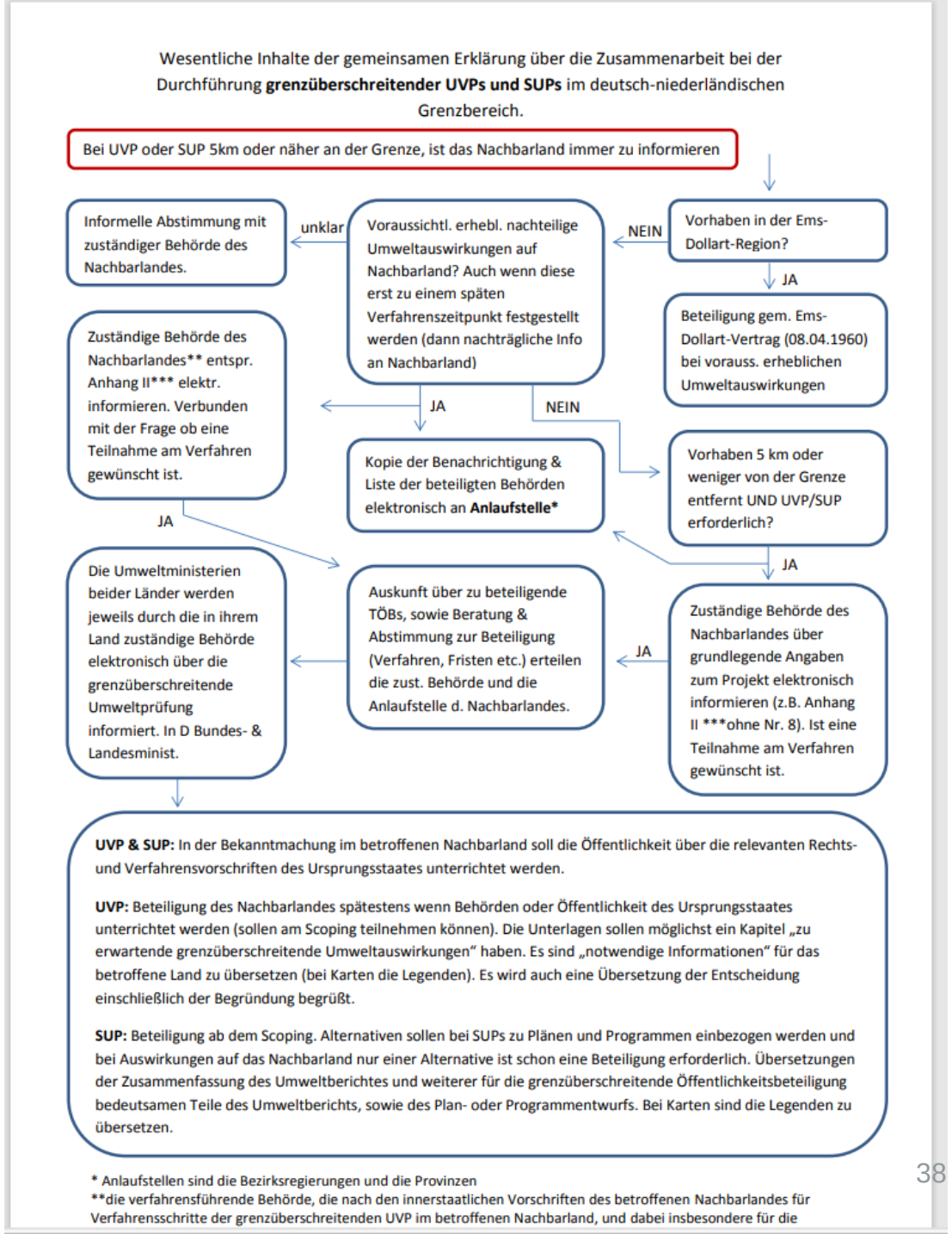
- „Gemeinsame Erklärung über die Zusammenarbeit bei der Durchführung grenzüberschreitender Umweltverträglichkeitsprüfungen (UVP) sowie grenzüberschreitender Strategischer Umweltprüfungen (SUP) im deutsch-niederländischen Grenzbereich“ (2013)
- Regionalplanungsbehörde ist Anlaufstelle für Gemeinden und Planungsbehörden bei Umweltprüfungen im Grenzraum auf der Ebene der Bauleitplanung
- Ebene der Raumordnung steht die Regionalplanungsbehörde im Austausch mit den Raumordnungsbehörden in den Niederlanden (vornehmlich die Provinzen Limburg und Gelderland)
- Gegenseitige Beteiligungen bei der Aufstellung landesweiter und regionaler Raumordnungspläne
- Vergleichbar mit den deutschen Regionalplänen sind in den Niederlanden die Omgevingsvisies (Umgebungsleitbilder) und Omgevingsverordeningen (Umgebugsverordnungen) der Provinzen

GRENZÜBERSCHREITENDE ZUSAMMENARBEIT

ZENTRALE PUNKTE DER VEREINBARUNG

Weitere Informationen zur UVP und SUP:

- Grenzüberschreitende Zusammenarbeit | Bezirksregierung Düsseldorf (nrw.de)
- Gelderse omgevingsvisie (gelderland.nl)
- Omgevingsvisie - Provincie Limburg

GRENZÜBERSCHREITENDE ZUSAMMENARBEIT

ZENTRALE PUNKTE DER VEREINBARUNG

2. Deutsch-Niederländische Raumordnungskommission

- Beratungen und Abstimmungen zu raumbedeutsamen Planungen regelmäßig in der deutsch-niederländischen Raumordnungskommission (D-NL ROK)
- Raumordnungskommission hat zwei Unterkommissionen und Arbeitsgruppen
- Mitwirkung der Bezirksregierung Düsseldorf in der Unterkommission Süd "UK-Süd" und der dazugehörigen Arbeitsgruppe
- Kommission kann Empfehlungen verabschieden, die sie beiden Regierungen vorlegt
- Regierungen sollen diese Empfehlungen unterstützen
- Arbeitsgruppen bereiten die Sitzungen und Beschlüsse der Unterkommissionen vor

3. Verfügbarkeit und Vergleichbarkeit grenzüberschreitender Daten

- Projektes, welches die methodischen und technischen Grundlagen für ein dauerhaftes Raumbeobachtungssystem für Deutschland und angrenzenden Regionen festlegt

BEI KONKRETEN VORHABEN

GENEHMIGUNGSVERFAHREN

Beispiel Anlage auf deutscher Seite:

Gemäß § 11a der 9. BImSchV ist eine grenzüberschreitende Behörden- und Öffentlichkeitsbeteiligung nach den Abschnitten 1 und 3 des Teils 5 des Gesetzes über die UVP (UVPG) durchzuführen

- zuständige deutsche Behörde benachrichtigt frühzeitig die entsprechende ausländische Behörde
- Genehmigung für Anlagen auf deutschem Staatsgebiet werden nach deutschem Recht erteilt
- Anwendung des deutschen Rechts auch bei den niederländischen Immissionspunkten (inkl. der Abstände bzgl. Schall und Schatten)
- niederländische Gemeinden werden im Verfahren beteiligt, niederländische Recht findet keine Anwendung

Quelle: u.A. https://windenergie-handbuch.de/windenergie-handbuch/ von Monika Agatz auf S.173

RÜCKFRAGEN GERNE AN

Verena Busse
Referentin Windenergie und Photovoltaik

verena.busse@lee-nrw.de

Landesverband Erneuerbare Energien NRW e.V.
Marienstraße 14 | 40212 Düsseldorf

www.lee-nrw.de